

נר חנוכה - הדלקת המנורה במקדש

חינוך

"...קראו לימים האלה חנוכה לשון חינוך שהוא **חינוך להגאולה** שתהיה אחר מפתל מלכות הרשעה..." (בני יששכר, ב' ח ט"ז)

"והוא חינוך על מה שעתיד להחזיר המלכות לבני ישראל בשלמות" (שפת אמת" תרמ"ז ד"ה "ושם חנוכה") "איתא בשל"ה הק' שחנוכה רומז לחינוך העולם, וזה הכנה לאורו של מלך המשיח... החשיבות של חנוכה היא משום שהוא הכנה על לעתיד" (אמרי אמת חנוכה תרצ"ד ד"ה "איתא כשראה" תרצ"ז ד"ה "מצוות")

כלי מהמקדש

"מצוות נר חנוכה קצת נחמה בגלות, שהיא זכר למנורת המקדש. כי היא מצוה בדבר שהיה אז עבדה, ולא יש מצווה כזו. והיא ממילא רמז לעבודת המקדש ... להיות רמז למצוות המנורה גם בגלות **נר חנוכה**" (שפת אמת" תרל"ג, ליל א')

הדלקת נ"ח יש בה עניין של **עבודת המקדש** שנעתקה לגבולין ובכך **נרות המקדש אינן בטילות לעולם אף שהמקדש חרב**... למרות שבתי המקדש נבנו ע"י עכו"ם, כמו שכתב הספורנו, מ"מ חנוכה בית חשמונאי היתה כולה ע"י כהניך הקדושים וע"י חסידי עליון החשמונאים מבני לוי... אכן הבחינה הזאת של חנוכה בית חשמונאי נשתייר ע"י שיש נצחיות למנורה שע"י מתקיים ההדלקה גם בחורבן ע"י נ"ח... הדלקת נ"ח הוא המשך להדלקת המנורה, ולכן דינה כמנורה שאין משתמשים בה... (הרב שמואל יעקב בורנשטיין ראש ישיבת קריית מלך ב"ב חנוכה תשע"ה, דף חכמת המוסר 24)

הארת המנורה

"שעל ידי הנרות חנוכה מאיר הארת המנורה גם היום בזמן הזה... שיש בנרות קצת הארת המנורה, ושע"י הנרות נזכרין בנרות המנורה, ומשתוקקין בני ישראל לנרות המנורה, וע"י התשוקה מתעורר אותו הארה של המנורה" (שפת אמת תר"מ ד"ה "אא"ז")

"הנרות הם הארות ממנורה שבמקדש... עשה לנו זכר במצוות נר חנוכה להיות נמשך קדושת ביהמ"ק גם בזמן הזה שהמקדש חרב..." (שפת אמת תרמ"ד ד"ה "ימים טובים")

"...כשיצאנו לגמרי מבית מקדשנו הניח לנו הקב"ה רשימה וזכר מהארת ביהמ"ק, שלא נשכח לגמרי הארת בית המקדש... ועתה יש לנו להודות ולהאמין כי עוד יש בנו הארה מביהמ"ק, אפילו שאין מרגישין בזה..." (שפת אמת תרנ"ז ד"ה "מזוזה")

"...מצות נר חנוכה מעורר נרות המנורה... שנרות המנורה מתעוררין בעת הדלקת נרות חנוכה... להיות נשאר הארת המנורה, שיוכלו בני ישראל להשיג הארתן... כפי מה שאדם מיישר עצמו ובא אל האמת נמצאים לו הארות אלו המצוות" (שפת אמת חנוכה ליל ו' תרלה)

"...שנרות שלנו מעוררין אור של מנורה הטהורה... ומי שאינו מרגיש כלום מ"מ יאמין שבא הארת מנורה דמקדש לכלל ישראל, וכל אחד יש לו ניצוץ וחלק בהכלל" (שפתי צדיק לחנוכה י"ד)

"שענין הדלקה הוא זכר למנורה בבית-המקדש, וע"י עבודת המקדש בהדלקה- נזכר כל אחד בבית-המקדש... עתה שעוסקים הענין הזכר לבית-המקדש וכל איש ישראל מתלהב לבו מתי נזכה להעלות נרות במנורת בית-המקדש... וע"י שעוסקין בעשיית הזכר יכולין להרגיש ניצוץ הארת בית-המקדש" (שפתי-צדיק" חנוכה כא)

"מצוות נ"ח היא המשך להדלקת המנורה בביהמ"ק... ורק משחרב ביהמ"ק חשו חז"ל שמא ישתכח הנס שכיוון שכבה נר המנורה, לכן התקינו חז"ל מצות נר-חנוכה להדליק בפתחי הבתים, המשך למצות הדלקת המנורה בביהמ"ק (חסדי אבות סימן יז עמ' 92 לרב יצחק יהודה טרונק בסוף ספר יבין שמועה לסבו הרב יהושע קוטנא)

כולנו כהנים

"...יש לכל ישראל ניצוץ עבודת קודש כבחנינת כהן, בפרט היום שמדליקין זכר למנורה דבית המקדש" (שפתי-צדיק" חנוכה כא)

"בחנוכה כל העולם כולו מתנשא לכלל מדרגת הכהונה" (מי מרום לחנוכה מט).
 "פך של כהן-גדול היה זה אשר העלה כל ישראל לדרגה זו של גילוי סגולת כהונתם... כח המצווה בהדלקת נ"ח הוא בהדלקת כל ישראל את הנר-חנוכה בכח קדושת הכהונה... מגלים הנרות את בחינת הכהנים וגוי קדוש שבעם כולו... שגם הדלקתם של ישראל הוא מכח כהונתם האצולה בהם שהיא משורש אהרן וגזע קדשו" (מי מרום לחנוכה מד)
 "המדליק נר חנוכה הוא ככהן העובד, ... איתא במכילתא על הפסוק "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים" מכאן אמרו ראויים היו כל ישראל לאכול בקדשים וכי... זה מתקיים בחנוכה שכל אחד מישראל מדליק. וצריכים להיאחז בזה". (אמרי אמת חנוכה תרצ"ז, ד"ה "מצוות")

כל אחד מישראל - ככהן המדליק המנורה

"החנוכייה היא זכר למנורת המקדש, והעלו אז להעלות את כל ישראל לבחינת כהנים, שיהיה גם מנורתם בפתח ביתם בכל מקום שהם כמנורת המקדש, וגם כל אחד מישראל הוא ככהן המדליק את המנורה שבמקדש, מה נורא הדבר הזה למעיין ומרגיש בזה" (מי מרום לחנוכה נא)

אותה העבודה שהיה עובד אהרון הכהן במנורה הטהורה בהיות הבית על מכונו, כן הזריח אותה עבודה ואותה הארה ואותה קדושה בכל מנורה שמדליקים בני ישראל בימי החנוכה, שבכל עת שיבוא איש ישראל להדליק הנרות מתעורר בגוף הדלקתו הארת קדושה מעבודת אהרון הכהן לרומם את עשיית המצווה...

וכאשר כתב בספר ישמח ישראל כי בכל שנה ושנה מופיעה קדושת הכהן בהדלקת נרות חנוכה, להאיר הכל העניינים רוחניות וגשמיות... ובכל שנה ושנה כשמגיע קדושת הכהן בהדלקה זו, וכ"א מישראל חפץ באמת, אם הוא אחוז בסבך העוונות ושחה לעפר נפשו יוכל לזכות לתשובה שלימה... ובדאי אהרון כהנא קדישא היתה גם כן עבודתו הק' בעת הדלקת נרות המנורה להכין לדורות השפעות בקדושה (אורחות אהרון פינסק קרלין חנוכה טז)

האור של החג האחרון הזה, בהידור מצוותו, נאצל ומתפשט בנו, בצורתו היחידית שהיא המשך דוגמא ובשוני תבנית מזו של המנורה הציבורית המקורית בכל בית ישראלי, בכל משפחה ישראלית (אור לנתיבות)

"הנרות הללו אנו מדליקים על הניסים...שעשית לאבותינו בימים ההם בזה" ע"י כהניך הקדושים...

